

Rozmowa z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi Krzysztofem Jurgielem

Kolejny rok za nami. Jak Pan minister go ocenia?

Kalendarzowo zgadza się. Minął rok. Jednak w rolnictwie cykl pracy liczymy od żniw do żniw. To pod każdym względem specyficzna gałąź gospodarki. W rolnictwie planuje się długoterminowo. Do wyborów szliśmy bardzo dobrze przygotowani. Mieliśmy kompletny program. Po objęciu urzędu przeprowadziliśmy szerokie konsultacje społeczne, które pozwoliły uaktualnić nasz program i powstał Program działań MRiRW na lata 2015-2019. Konsekwentnie, drugi rok jest on realizowany. Po kolei spełniamy nasze obietnice. Zahamowaliśmy spekulacyjny obrót ziemią rolną, eliminując tzw. słupy. Systematycznie otwieramy kolejne rynki zbytu dla naszych produktów rolno-spożywczych. Wstępne dane wskazują, że w 2017 roku wartość eksportu tych produktów przekroczyła 25 mld euro. Co istotne, cały czas mamy dodatnie saldo wymiany. To bardzo ważne, gdyż ogromny potencjał naszego rolnictwa sprawia, że produkujemy znacznie więcej niż wynosi nasze wewnętrzne spożycie.

Powołałem Radę Dialogu Społecznego w Rolnictwie. To właściwe miejsce do dyskusji i rozmów o niezbędnych zmianach, które należy wprowadzić, do dyskusji o proponowanych rozwiązaniach.

Podjęliśmy też działania na rzecz wzmocnienia pozycji rolnika w łańcuchu żywnościowym. W 2017 roku weszły w życie ustawy:

- o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolno-spożywczymi,
- o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników (tzw.

rolniczy handel detaliczny),

- o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych („ProduktPolski”) – dobrowolne znakowanie oznaczeniem „Produkt Polski”,
- o zmianie ustawy o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych – działania promocyjne finansowane ze środków funduszy będą dotyczyły produktów wytworzonych w Polsce,
- kontynuacja procedowania projektu ustawy o spółdzielniach rolników.

Zgodnie z założeniami porządkujemy kwestie związane z administracją rolną. W ubiegłym roku, na bazie dotychczasowych dwóch agencji: Agencji Rynku Rolnego i Agencji Nieruchomości Rolnych, powstał Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, a jedyną agencją płatniczą jest Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Zmian jest dużo. Sejm uchwalił 34 ustawy należące do zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (w tym 9 projektów poselskich), spośród których 4 ustawy implementują prawo Unii Europejskiej. Rada Ministrów przyjęła kolejne 3 projekty ustaw, nad którymi toczą się obecnie prace w Sejmie oraz 46 rozporządzeń. Aktualnie pracujemy nad 11 projektami ustaw.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Krzysztof Jurgiel

Wszystkie nasze działania podporządkowane są głównemu celowi, jakim jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich, a tym samym zmniejszenie dystansu pomiędzy nimi a miastami.

Zwiększamy rolę i zadania ośrodków doradztwa rolniczego, które mają być bliżej rolników i skuteczniej im pomagać w najefektywniejszym wykorzystaniu możliwości rozwojowych. Dotyczy to także realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Przygotowany został pakiet zmian ukierunkowany na działania ograniczające bariery wdrożeniowe – modyfikacje i uproszczenia. W ciągu ostatnich 12 miesięcy przeprowadzono nabory wniosków na 19 instrumentów.

Budżet tego programu wynosi 13,6 mld euro (8,7 mld euro z budżetu UE i 4,9 mld euro z budżetu krajowego). Do chwili obecnej zostało złożonych blisko 2,63 mln wniosków na kwotę 26,23 mld zł. 31,34% budżetu PROW 2014-2020 stanowią podpisane umowy/wydane decyzje (na kwotę 18,41 mld zł).

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wypłaciła 7,84 mld zł, co stanowi 13,4% środków z całej puli przeznaczonych na realizację PROW 2014-2020.

Sumy robią wrażenie, ale przecież te pieniądze rolnicy inwestują. Co ich czeka w tym roku?

Rzeczywiście kwoty będące do dyspozycji rolników robią wrażenie. Często jednak zapomina się, że te środki, inwestowane w gospodarstwo przyczyniają się również do utrzymywania miejsc pracy w firmach, które produkują wszystko to, co jest niezbędne w gospodarstwie rolnym – maszyny, urządzenia, środki ochrony roślin, pasze itd.

Największą zmianą dla rolników będzie od nowego roku to, że wnioski o przyznanie płatności bezpośrednich oraz płatności obszarowych PROW składać będzie można tylko w formie elektronicznej (za pośrednictwem aplikacji e-wniosek).

Obowiązek taki wynika z rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 809/2014 z 17 lipca 2014 r., zgodnie z którym od 2018 r. wszystkie wnioski o przyznanie płatności muszą być składane na elektronicznym formularzu geoprzestrzennego wniosku.

Nadal możliwe będzie złożenie wniosku w formie papierowej, jednak rozwiązanie to będzie dostępne tylko dla tych rolników, którzy nie są w stanie złożyć wniosku w wersji elektronicznej.

W 2018 roku przewiduje się także wprowadzenie dodatkowego, uproszczonego trybu ubiegania się o przyznanie płatności, dostępnego dla rolników, których sytuacja nie zmieniła się względem

roku 2017. W takim przypadku wystarczy, w terminie od 15 lutego do 14 marca 2018 r., złożyć oświadczenie o braku zmian względem zeszłorocznego wniosku.

Jakie jeszcze działania zostały zaplanowane na ten rok?

W 2018 roku będziemy realizowali 21 projektów strategicznych SOR (w tym 16 prowadzonych samodzielnie, a 5 we współpracy z innymi członkami Rady Ministrów). Szczególne znaczenie ma tu Pakt dla obszarów wiejskich na lata 2017-2020 (2030). Zapewni on odpowiednie ukierunkowanie wsparcia na rzecz obszarów wiejskich wielu podmiotów (administracji rządowej i samorządowej, lokalnych społeczności, organizacji społecznych i zawodowych). Realizowany będzie na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym, przy wykorzystaniu środków krajowych i UE. Równie istotnym elementem SOR i Paktu jest pakiet działań skierowanych dla obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją m.in. małych miast, wsi i osiedli popegeerowskich, obszarów usytuowanych z dala od dużych ośrodków miejskich lub na styku granic województw, które cechuje szereg negatywnych zjawisk o charakterze społeczno-gospodarczym, niekorzystnie wpływających na ich rozwój. Założenia Paktu zostały przekazane pod obrady KERM we wrześniu 2017 roku i zakładam, że na początku 2018 roku zostanie on przyjęty w drodze uchwały Rady Ministrów.

Ponadto zwracam uwagę, że priorytetem na nadchodzący rok są także innowacje. Będzie kontynuacja zadań w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego oraz Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oraz resort. Będą prowadzone prace nad rozwiązaniami systemowymi na rzecz zwiększenia efektywności współpracy pomiędzy nauką a praktyką, w ramach projektu „Efektywny system doradztwa rol-

niczego”, przy założeniu uzyskania dofinansowania w ramach programu Gospostrateg. Będziemy także prowadzić szkolenia rolników i doradców w ramach PROW.

Podjęmowane działania podporządkowane są naszym głównym celem: opłacalności produkcji rolnej, poprawie jakości życia i pozarolniczym miejscem pracy na obszarach wiejskich, usprawnieniu administracji obsługującej rolnictwo oraz rozwojowi rynków rolnych. Ich realizacja przywraca wieś i tereny wiejskie do głównego nurtu rozwoju kraju, zmniejszając jednocześnie dystans dzielący wieś od miasta.

Ostatnio wiele mówiło się o propozycjach Komisji Europejskiej w sprawie Wspólnej Polityki Rolnej po roku 2020.

Jaka jest Pana opinia na temat tych propozycji?

WPR powinna pozostać ważną polityką Unii, biorąc pod uwagę zarówno nowe potrzeby, wyzwania i zobowiązania międzynarodowe, ale także to, że cele WPR określone w Traktacie pozostają wciąż aktualne, a ich wypełnienie jest ważnym jej zadaniem. Przyszła WPR, funkcjonująca w warunkach coraz bardziej otwartego rynku UE i realizująca nowe funkcje publiczne, wymaga silnego finansowania z budżetu UE – osiągnięcie wielu ambitnych celów wskazanych w komunikacie w pełni zależy od rozstrzygnięć budżetowych.

Uważam, że odpowiedni budżet WPR i wyrównanie płatności bezpośrednich są niezbędne dla zapewnienia sprawnego funkcjonowania jednolitego rynku produktów rolnych w UE. Rolnicy unijni wypełniają te same wymagania w zakresie dostarczania dóbr publicznych.

Zakładane wzmocnienie wymiaru środowiskowego i klimatycznego WPR wymaga w pierwszej kolejności definitywnego odejścia od różnic w poziomie wsparcia, odzwierciedlających intensywność produkcji sprzed kilkunastu już lat. Wyrównanie płatności bezpo-

średnich nie może być odraczane w czasie. Polska nie popiera pomysłu współfinansowania płatności bezpośrednich. Taki krok byłby zagrożeniem dla funkcjonowania jednolitego rynku, zasad równej konkurencji i wspólnotowości tej polityki w przyszłości. Za wyrównaniem płatności bezpośrednich opowiedziały się też inne państwa (Litwa, Słowacja, Łotwa).

Niepokojące jest też w Komunikacie pominięcie utrzymania instrumentów siatki bezpieczeństwa dla rynków rolnych. Zarówno płatności bezpośrednie, jak i instrumenty

wspólnej organizacji rynków rolnych, powinny mieć nadal podstawowe znaczenie dla stabilizacji dochodów europejskich rolników. Wzmocnienie zarządzania ryzykiem jest potrzebne, jednakże powinno być uzupełnieniem stosowanych do tej pory podstawowych instrumentów stabilizujących rynki rolne.

Najwięcej pytań i wątpliwości wzbudza, proponowany przez KE, nowy model WPR, polegający m.in. na przekazaniu znacznie większej odpowiedzialności państwom członkowskim za wdrażanie

Wspólnej Polityki Rolnej. Na gruntniejszej unijnej radzie ministrów ds. rolnictwa delegacje w większości podkreślały także konieczność wzmocnienia ambicji środowiskowych WPR, innowacji i transferu wiedzy, ułatwienia wymiany pokoleniowej, wsparcia dla małych i średnich gospodarstw oraz uproszczenia zasad dotyczących polityki rolnej.

Pełna ocena będzie możliwa po przedstawieniu, prawdopodobnie w maju tego roku, wieloletnich ram finansowych.

opracowano w MRiRW

Posiedzenie Zespołu ds. aktualizacji Strategii

W poniedziałek 18 grudnia odbyło się IV posiedzenie międzyresortowego Zespołu ds. aktualizacji Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020 (2030).

Omówione zostały główne części projektu aktualizacji Strategii, w tym opis wyzwań rozwojowych dla obszarów wiejskich i rolnictwa, opis filarów rozwoju, kierunków i przypisanych im propozycji działań i projektów strategicznych.

– Jest to pierwsza wersja dokumentu, którą traktujemy jako punkt wyjścia do dyskusji i dalszych prac, uwzględniając zakres i wymogi wobec tego dokumentu wskazane przez Ministerstwo Rozwoju – podkreślił podsekretarz stanu Ryszard Zarudzki.

Wiceminister zwrócił uwagę, że działania przypisane poszczególnym kierunkom interwencji, obejmują działania dotychczasowej Strategii, oceniane jako wciąż aktualne, wskazane w SOR oraz nowe propozycje.

Pełna lista projektów znajdzie się w dokumencie Pakt dla obszarów wiejskich, nad którym prace trwają równolegle.

– Pracujemy również nad wymiarem terytorialnym poszczególnych kierunków interwencji. Propozycje w tym zakresie są w przygotowaniu, na podstawie prac zespołów ds. analizy szans i zagrożeń oraz potencjalnych kierunków rozwoju obszarów wiejskich do 2030 r. w województwach, które powstały z inicjatywy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi wiosną tego roku – poinformował podsekretarz stanu Ryszard Zarudzki.

Propozycje oraz uwagi do przedstawionych podczas posiedzenia materiałów mają być zgłoszone do 4 stycznia 2018 roku.

Wigilia ministrów rolnictwa UE

Kilka dni wcześniej, 12 grudnia, w Stałym Przedstawicielstwie Rzeczypospolitej Polskiej przy UE w Brukseli odbyło się coroczne spotkanie wigilijne z udziałem ministrów rolnictwa państw Unii Europejskiej i towarzyszących im delegacji, Stałych Przedstawicieli przy Unii Europejskiej, przedstawicieli Komisji Europejskiej. Gości powitał, pełniący honory domu, podsekretarz stanu Ryszard Zarudzki.

– Zbliżający się koniec roku to dobry czas na podsumowanie tego, co już osiągnęliśmy. To także czas, aby zastanowić się

Gospodarzem spotkania wigilijnego z udziałem ministrów rolnictwa państw Unii Europejskiej był podsekretarz stanu Ryszard Zarudzki. Fot. MRiRW

nad czekającymi nas wyzwaniami w nadchodzącym roku 2018 – podkreślił podsekretarz stanu.

W jego ocenie rok 2017 był kolejnym rokiem intensywnej pracy, pod przewodnictwem Prezydencji maltańskiej i estońskiej. Po prawie 4 latach od ukazania się pierwszego projektu, dalszych uzgodnień i negocjacji udało się osiągnąć kompromis w sprawie nowego rozporządzenia dotyczącego rolnictwa ekologicznego. Zakończone zostały również trudne prace nad pakietem rozporządzeń OMNIBUS.

– Przed nami kolejny, intensywny okres prac nad przyszłym kształtem Wspólnej Polityki Rolnej. Opublikowany niedawno komunikat Komisji Europejskiej, stanowi ważny punkt wyjścia do dalszych dyskusji nad tym, jak sprawić, aby najstarsza wspólna polityka UE pozostała aktualna teraz i w przyszłości, aby była zgodna ze swoimi celami traktatowymi i zdolna do sprostania wyzwaniom, jakie stoją przed europejskim rolnictwem – podkreślił wiceminister Ryszard Zarudzki.

minrol.gov.pl